

Pater THOMAS IDERGARD SJ

Predikan för Andra söndagen i Advent

2017-12-10

Årgång B: Jes 40:1-5, 9-11; Ps 85; 2 Pet 3:8-14; Mark 1:1-8

S:ta Eugenia katolska kyrka, Stockholm (högmässan)

Kära systrar och bröder i Kristus,

Också som troende kan eget eller andras lidande, orättvisor och ondska i världen, sorg och missmod över egna misslyckanden få en att känna att Gud är långt borta. Men precis det ger Adventstiden ett svar på: vad vi än upplever har Gud inte glömt oss. Inledningen till dagens evangelieläsning, öppningsmeningen i hela Markusevangeliet, förkunnade kort och tydligt varför: "Här börjar glädjebudet om Jesus Kristus, Guds son."

Vår första läsning ur profeten Jesajas bok, som också citerades i evangeliet, refererade till det judiska folkets fångenskap i Babylon ca 500 år f Kr. Jesaja anknyter till Andra Mosebokens berättelse om Guds sätt att leda Israels uttåg Egypten ytterligare 1000 år tillbaka i tiden, och till profeten Malakis förutsägelse om en kommande räddare, en Guds särskilt utvalde, Messias. Israels kollektiva minne och hopp, förankrade i ett avlägset förflutet, blir plötsligt nutid.

Det här är metoden för att förstå Bibeln i samtidens kontext. Det handlar inte om att omtolka sådant som inte stämmer överens med vår vilja och därmed våra begränsningar idag, vilket då förstås också skulle ändra betydelsen imorgon när något annat kommer på modet. Det skulle ju förväxla Guds ord med vårt eget. Nej, att läsa Bibeln i nutid är istället att som Jesaja förstå vad något, t ex ett löfte eller en varning, betydde när det skrevs, under den Helige Andes inspiration, och sedan lyssna efter vad som i samtiden återigen gör just precis det aktuellt.

I vår andra läsning ur Andra Petrusbrevet underströk Aposteln Petrus att Guds ingripande sker när tillfället är rätt ur Guds perspektiv. Vi uppmanas till tillit och att göra oss beredda. Det här säger också huvudpersonen i dagens evangelium, Johannes Döparen, Jesus jämgamle släkting som fick uppgiften att förebåda Jesus offentliga framträdande. Johannes var det Gamla Testamentets siste och störste profet, och den siste profet som någonsin har förmedlat kunskap från Gud nödvändig för frälsningen. Hans klädsel signalerade hemhörigheten bland profeterna, och hans uppträdande och närvaro vid Jordan pekade symboliskt på profeten Elia, vars återkomst enligt den judiska traditionen skulle vara tecknet på den messianska erans inträde. Och Johannes första budskap var just att tiden för Guds ingripande nu var inne. Människorna kunde inte göra något för att påverka det; Guds handlande i frälsningshistorien sker alltid bara på hans initiativ.

Johannes andra budskap handlade om vad människorna ändå kunde göra: svara på Guds exklusiva initiativ, genom omvändelse med ett dop som uttryckte viljan att bli renad av Gud, medan själva reningen sedan påbörjas med Kristus och hans sakramentala dop, vilket vi också hörde Johannes påpeka.

Omvändelse är att erkänna sitt behov av att Gud ger oss gemenskapen med honom, och att erkänna sin vilja att göra vad man förmår för att ta emot och förvalta den gemenskapen. Öknen representerar våra liv i syndens grepp. Men om vi rätar vägen så att Herren kan färdas genom våra liv befriar han oss ur det greppet. Omvändelsen, dvs att göra vägen rak, är riktad till Gud genom att ske från synden, dvs allt skapat som vi gör till gudar, slutligen oss själva.

Alla förkunnelser som försöker omdefiniera och bortförklara Katolska kyrkans lära om vad som är synd – en lära grundad på Jesus undervisning, traditionen från apostlarna och kyrkofäderna och Bibeln, på direkt uppdrag från Jesus själv – riskerar faktiskt frälsningen. För de säger ju att vi inte behöver vända oss bort från det som Gud vill att vi vänder oss från; att vägen gott och väl kan få vara krokig om det "känns" bäst för oss, och att uppmaningen att göra den rak egentligen skulle betyda motsatsen.

I Jesus Kristus och hans första ankomst i tiden, inledd i stallet i Betlehem och senare annonserad av Johannes, har Gud kommit för att rädda oss undan djävulen och uppenbara sitt eget inre liv av kärlek för oss för att erbjuda evig delaktighet i det, med start här och nu. I Kristus trede ankomst vid tidens slut, för var och en och slutligen för all tid, kommer den delaktigheten att fullkomnas i den kroppsliga uppståndelsen och en ny himmel och en ny jord, där han ska torka alla mörkrets och lidandets tårar från våra kinder. I den andra ankomsten däremellan, den som Kyrkan på ett särskilt sätt markerar med Advent, har vi att genom omvändelse skapa allt större områden för honom att fylla i oss, för att allt mer kunna uppenbara sig genom oss och så påbörja den omvandling av världen, den upplysning av mörkret, som sedan fullkomnas vid all tids slut.

Som kristna är vi därför kallade att låta Johannes Döparens uppmaning få konkret konsekvens i våra liv. Vi har alla vägsträckor att räta ut i våra livs öknar. Och vi behöver inspektera dem bättre med det sökljus som bara Kyrkans lära ger. Men vi är också kallade att fortsätta Johannes Döparens arbete att inbjuda andra till att göra detsamma för att kunna ta emot Guds erbjudande till gemenskap i Kristus. Dvs att lämna syndfulla handlingsmönster på alla områden och möjliggöra för Guds nåd att verka. För varje synd, också de vanliga och av vår kultur uppmuntrade, leder oss längre bort från den frid vi längtar efter. Metoden är väl inte att hota med helvetets eldar vid fikarasten på jobbet. Men vi ska inte vara rädda för att uppmuntra vänner, kollegor, familjemedlemmar och grannar att leva det liv som Jesus Kristus lär oss att leva, i relation till Gud, oss själva, varandra och skapelsen.

Ofta tvekar vi eftersom vi inte vill "tvinga på andra vår moral" som det heter. Men det är ett för bekvämt argument och heller inte sant. Som om en bilmekaniker inte skulle tala om för en bilägare hur han eller hon ska ta hand om bilens motor av rädsla för att "tvinga på andra sin uppfattning". För det gäller ju inte vår privata moral, utan Kristus moral som han har byggt in i den mänskliga naturen. Han vet vad som gör en människa vis, stark och lycklig eftersom han har skapat människan.

Att som kristen dela Kristus rika visdom med andra – dvs den sanna lyckans hemlighet som han blev människa och dog för att ge oss; "allt gott" som "Herren själv" ger, som responsoriepsalmen påminde oss om – är att leva i innebörden av Advent. I den aktiva väntan på alltmer av honom som aldrig glömmer oss, och som vi nu strax ska få ta emot.